

## คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่  
กิจกรรมพัฒนาพื้นที่พิเศษอย่างยั่งยืน

## 1. ความเชื่อมโยง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (15) ด้านพลังทางสังคม
  - แผนแม่บทย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม

## 2. หลักการและเหตุผล

เมื่อปี พ.ศ. 2534 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงได้ทอดพระเนตรเห็นสภาพป่าไม้พื้นที่ต่างๆ ซึ่งเคยอุดมสมบูรณ์มาก่อน ถูกบุกรุกและทำลายไปอย่างมาก ทำให้เกิดสภาวะความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก รวมทั้งการอุปโภคบริโภค ผลที่ตามมาคือ ความทุกข์ยากเดือดร้อนของราษฎร จึงได้ทรงมีพระราชดำริจัดตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่บ้านน้อมเกล้าขึ้น เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ “คน” กับ “ป่า” อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนในลักษณะ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” ซึ่งเป็นโครงการที่จัดระเบียบให้อยู่กันเป็นกลุ่ม ๆ รอบป่าสงวนแห่งชาติ และให้ราษฎรร่วมมือกัน ปลูกป่าดูแลรักษาป่า และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้มีความสมบูรณ์ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เกิดความรักถิ่นฐานที่อยู่อาศัย

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ร่วมสนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพทางการเกษตร และการดำเนินชีวิต โดยดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และจังหวัดเลย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ลดรายจ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้คนอยู่ร่วมกับป่า อย่างมีความสุข ไม่ทำลายแหล่งต้นน้ำลำธาร ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์

## 3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อให้เกษตรกรน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริง
- 3.2 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอาชีพการเกษตรบนพื้นที่สูงให้เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิต
- 3.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดรายจ่าย และมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

## 4. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 120 ราย

## 5. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และจังหวัดเลย ภายใต้ความรับผิดชอบของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ดังนี้

- 1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง)
  - โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก  
ที่ตั้งโครงการ : บ้านโป่งไฮ หมู่ที่ 15 ตำบลแม่สาว อำเภอแม่ฮ่าย จังหวัดเชียงใหม่
  - โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริดอยดำ  
ที่ตั้งโครงการ : บ้านนมน หมู่ที่ 7 ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงราย (เกษตรที่สูง)
  - โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริบ้านห้วยหญ้าไซ  
ที่ตั้งโครงการ : บ้านห้วยหญ้าไซ หมู่ที่ 11 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
- 3) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดพะเยา (เกษตรที่สูง)
  - โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริบ้านหนองห้า  
ที่ตั้งโครงการ : บ้านหนองห้า หมู่ที่ 16 ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
- 4) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเลย (เกษตรที่สูง)
  - โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริผาบัว – ผาสาว  
ที่ตั้งโครงการ : บ้านนาชำแซง หมู่ที่ 5 ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

## 6. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

### 6.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เน้นให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มผลผลิตการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานที่มีมูลค่าสูง เช่น กาแฟ อะโวคาโด มะคาเดเมีย ไม้โตเร็ว หรือพืชผักในโรงเรือน เพื่อให้มีรายได้ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ร่วมประชุมกับคณะทำงานโครงการฯ ในการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกรให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการ ดำเนินการวิเคราะห์ชุมชน (พื้นที่ คน สินค้า) จากปัญหาการทำเกษตร ความต้องการของเกษตรกร และสภาพภูมิสังคมภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน

2) จัดทำแผนและหลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสมจากการวิเคราะห์พื้นที่ คน สินค้า เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการผลิตทางการเกษตร โดยเป็นหลักสูตรที่มาจากผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ในการเพิ่มผลผลิตการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต ภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม สามารถนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตัวอย่างหลักสูตร เช่น

- (1) หลักสูตรการจัดการฟาร์ม
  - (2) หลักสูตรระบบการทำการเกษตรบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น เกษตรผสมผสาน วนเกษตร การปลูกพืชหมุนเวียน เกษตรแบบประณีต
  - (3) หลักสูตรการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ Climate change
  - (4) หลักสูตรการจัดการเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตร
  - (5) หลักสูตรการปลูกพืชผักในโรงเรือน
  - (6) หลักสูตรการปลูกพืชภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand)
  - (7) หลักสูตรการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช
  - (8) หลักสูตรการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และการผลิตปุ๋ยพืชสด
  - (9) หลักสูตรการควบคุมและการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช
  - (10) หลักสูตรการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว
  - (11) หลักสูตรการจัดการด้านการเงินและบัญชี
  - (12) หลักสูตรการวางแผนการผลิตและการตลาด
  - (13) หลักสูตรการบริหารจัดการ เช่น การตลาด และความเสี่ยงด้านการผลิต เป็นต้น
- 3) นำเกษตรกรรมมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้ง สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสม ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ เพื่อส่งเสริมการทำการเกษตรที่ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- 4) ติดตาม ให้คำแนะนำ และประเมินผลระดับการเรียนรู้และยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้ง การนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

**ทั้งนี้ ขอให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (ที่สูง) ดำเนินการประเมินแบบทดสอบ ก่อนถ่ายถอดความรู้ (Pre - Test) และประเมินหลังถ่ายถอดความรู้ (Post - Test) เกษตรกรทุกราย ที่เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้**

## **6.2 ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม**

เน้นการปลูกพืชทางเลือก โดยการปรับเปลี่ยนชนิดพืชบนพื้นที่สูง จากพืชเชิงเดี่ยวเป็นพืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานที่มีมูลค่าสูง เช่น กาแฟ อะโวคาโด มะคาเดเมีย หรือไม้โตเร็ว หรือพืชผักในโรงเรือน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) กำหนดพื้นที่เป้าหมายจากเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ โดยวิเคราะห์ชุมชน (พื้นที่ คน สินค้า) คำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ รายละเอียดไม่เกิน 2 ไร่ **โดยต้องไม่เป็นเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกให้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรต้นแบบ**

2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจมูลค่าสูง และปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสม ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิต การผลิต และประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ ตั้งแต่ก่อนปลูกถึงการจำหน่าย เป็นต้น

3) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ และประเมินผลการนำไปปฏิบัติของเกษตรกร

### 6.3 สร้างเกษตรกรต้นแบบปีที่ 1 (รายใหม่ปี 2569)

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ โดยมีเงื่อนไขให้เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกต้องเข้าร่วมโครงการฯ รวม 3 ปี เพื่อให้เกิดรายได้ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) คัดเลือกเกษตรกร โดยการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพเบื้องต้น ในการที่จะพัฒนาต่อยอดให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ และพัฒนาให้เป็นจุดเรียนรู้ได้ โดยต้องเป็นเกษตรกรที่ยังไม่เคยได้รับการส่งเสริมให้เป็นเกษตรกรต้นแบบมาก่อน

2) วิเคราะห์/วางแผนการผลิตพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้พืชเจริญเติบโต (อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน แสงแดด ธาตุอาหาร ลักษณะดิน และความสูงของพื้นที่ ฯลฯ) และการบริหารความเสี่ยง เพื่อการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตให้แก่เกษตรกร

3) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานที่มีมูลค่าสูง เช่น กาแฟ อะโวคาโด มะคาเดเมีย หรือไม้โตเร็วตามบริบทของพื้นที่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และเหมาะสมตามแผนการผลิต ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ ตั้งแต่ก่อนปลูกถึงการจำหน่าย เป็นต้น

4) ติดตาม เยี่ยมเยือน ให้คำแนะนำ และประเมินผลระดับการเรียนรู้ การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร และการนำความรู้ไปปฏิบัติ

5) จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ และการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของแปลงต้นแบบ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อนำไปสรุปผลและใช้วางแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

### 6.4 พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 2 (ต่อเนื่องปี 2568)

พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการส่งเสริมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) จัดทำแผนการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบและแผนทำงานร่วมกับงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำแผนการผลิต ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากปี 2568 และการตลาดภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบตลาดและโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และเหมาะสมตามแผนการผลิต ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ ตั้งแต่ก่อนปลูกถึงการจำหน่าย เป็นต้น

3) ติดตาม เยี่ยมเยือน ให้คำแนะนำ และประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร และการนำความรู้ไปปฏิบัติ

4) ปรับปรุงฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อนำไปสรุปผลและใช้วางแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

## 6.5 พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 3 (ต่อเนื่องปี 2567)

พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ ที่ได้รับการส่งเสริมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) จัดทำแผนการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบและแผนทำงานร่วมกับงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำแผนการผลิต ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากปี 2567 และการตลาดภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบตลาดและโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และเหมาะสมตามแผนการผลิต ซึ่งพันธุ์พืชที่สนับสนุนต้องเป็นพันธุ์ดี พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ ตั้งแต่ก่อนปลูกถึงการจำหน่าย เป็นต้น

3) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ และประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร และการนำความรู้ไปปฏิบัติ

4) ปรับปรุงฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อนำไปสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม

## 6.6 จัดทำแปลงเรียนรู้ภายในพื้นที่โครงการฯ

ดำเนินการปรับปรุงแปลงเรียนรู้ที่มีสภาพเสื่อมโทรมภายในโครงการฯ เพื่อให้มีสภาพที่พร้อมเป็นจุดเรียนรู้สำหรับเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงานได้ตลอดเวลา มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) ประชุมหารือเพื่อวางแผนและเตรียมการปรับปรุงแปลงเรียนรู้ภายในโครงการฯ วิเคราะห์สภาพดิน น้ำ และภูมิอากาศ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการแปลงปลูกที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

2) จัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อดำเนินการปรับปรุงแปลงเรียนรู้

3) เก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลพื้นฐานของแปลงเรียนรู้ เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้วางแผนการพัฒนา และขยายผลได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

## 6.7 ติดตาม/ขับเคลื่อนโครงการในระดับพื้นที่

ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่ายานพาหนะ สำหรับเจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ในการปฏิบัติงาน ติดตาม ให้คำแนะนำ การประเมินผล การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร การประชุมหารือร่วมกับโครงการฯ เพื่อวางแผนกำหนดพื้นที่ เกษตรกรเป้าหมาย ในการดำเนินงานโครงการฯ รวมทั้ง ประชุมเพื่อเตรียมงานในระดับจังหวัด และอำเภอ ในการลงพื้นที่ติดตามงานขององค์กร

## 7. ระยะเวลาดำเนินการ

1 ตุลาคม 2568 – 30 กันยายน 2569

## 8. แผนปฏิบัติงาน

| กิจกรรม/ขั้นตอน                                                        | แผนปฏิบัติงาน |         |         |         |         |          |          |         |          |         |         |
|------------------------------------------------------------------------|---------------|---------|---------|---------|---------|----------|----------|---------|----------|---------|---------|
|                                                                        | ปี 2568       |         |         | ปี 2569 |         |          |          |         |          |         |         |
|                                                                        | ต.ค. 68       | พ.ย. 68 | ธ.ค. 68 | ม.ค. 69 | ก.พ. 69 | มี.ค. 69 | เม.ย. 69 | พ.ค. 69 | มิ.ย. 69 | ก.ค. 69 | ส.ค. 69 |
| 1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม |               |         |         | ←       | →       |          |          |         |          |         |         |
| 2. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม                 |               |         |         | ←       | →       |          |          |         |          |         |         |
| 3. สร้างเกษตรกรต้นแบบปีที่ 1 (รายใหม่ปี 2569)                          |               |         |         |         |         |          |          | ←       | →        |         |         |
| 4. พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 2 (ต่อเนื่องปี 2568)                   |               |         |         |         |         |          |          | ←       | →        |         |         |
| 5. พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 3 (ต่อเนื่องปี 2567)                   |               |         |         |         |         |          |          | ←       | →        |         |         |
| 6. จัดทำแปลงเรียนรู้ภายในพื้นที่โครงการฯ                               |               |         |         |         |         |          |          | ←       | →        |         |         |
| 7. ติดตาม/ขับเคลื่อนโครงการในระดับพื้นที่                              |               |         |         | ←       | →       | ←        | →        | ←       | →        | ←       | →       |

## 9. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

### 9.1 ผลผลิต (output)

เกษตรกร จำนวน 120 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสม

### 9.2 ผลลัพธ์ (outcome)

1) เกษตรกรร้อยละ 70 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และการดำเนินชีวิตได้จริง

2) เกษตรกรร้อยละ 70 มีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

3) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

### 9.3 ตัวชี้วัด

**เชิงปริมาณ :** เกษตรกร จำนวน 120 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสม

**เชิงคุณภาพ** 1) เกษตรกรร้อยละ 70 ที่เข้าร่วมโครงการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และการดำเนินชีวิตได้จริง

2) เกษตรกรร้อยละ 70 ที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น

## 10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีการผลิตพืชบนพื้นที่สูงที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ มีอาหารบริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ ลดรายจ่ายและมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้คนสามารถอยู่ร่วมกับป่าและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

## 11. การติดตามและการประเมินผลโครงการ

**ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ :** เกษตรกรจำนวน 120 ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมโดยกำหนดให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) จัดเก็บข้อมูล และบันทึกตามแบบรายงานสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.) ลงในระบบ RBM และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานรายไตรมาสลงในระบบ e-project ทันทีที่ดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้น

**ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ :** 1. เกษตรกรร้อยละ 70 ที่เข้าร่วมโครงการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และการดำเนินชีวิตได้จริง

2. เกษตรกรร้อยละ 70 ที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) จัดเก็บข้อมูลตามแบบรายงานสัมภาษณ์ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.)

**\*\*\* ทั้งนี้ ขอให้รายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้**

1) รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานรายไตรมาส โดยบันทึกในระบบ e-project **เมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นแต่ละกิจกรรมทันที**

2) รายงานแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.) บันทึกข้อมูลลงในระบบ RBM หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 30 กันยายน 2569

3) รายงานผลแบบจัดเก็บข้อมูลรายได้ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (เอกสารแนบ 1) ส่งกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2569 ดังนี้

3.1) การเก็บข้อมูล ผลลัพธ์ (Outcome) ต้องเก็บรายได้ภาคการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทุกรายก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

3.2) รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ คือ รายได้ภาคการเกษตรของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.3) รายได้หลังเข้าร่วมโครงการ คือ รายได้ภาคการเกษตรที่ได้รับหลังเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้เริ่มเก็บข้อมูลในไตรมาสที่ 4

4) แบบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (เอกสารแนบ 2) ส่งกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2569

**หมายเหตุ:** รายงานผลทุกแบบฟอร์ม ให้ส่งกรมส่งเสริมการเกษตรทาง E - mail : highland\_doe@hotmail.com โดยจัดส่งรายงานในรูปแบบไฟล์ Word และ ไฟล์ PDF ทั้งนี้ ขอให้แนบรูปภาพเป็นไฟล์ JPG มาด้วย

## 12. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร กลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ

- 1) นางสาวนันทวัน ทองเบ็ญญ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ
- 2) ว่าที่ร้อยตรีหญิงวรรณพร อนุพรหม ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

โทรศัพท์ 0 2579 3797

โทรสาร 0 2579 3010

E-mail: [highland\\_doe@hotmail.com](mailto:highland_doe@hotmail.com)

---